

Vuoden 2017 talousarvioehdotus ja vuosien 2017-2019 taloussuunnitelmaehdotus sekä vuosien 2017-2021 investointisuunnitelmaehdotus

152/02.02.00/2016

KV 14.11.2016 § 64

Lisätiedot:

talousjohtaja Mikael Boström, puh. 09 5056 228
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Samanaikaisesti valtuuston on hyväksyttävä vähintään kolmea vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarvio on samalla suunnittelukauden ensimmäinen vuosi. Taloussuunnitelman ja talousarvion valmistelusta vastaa kaupunginhallitus. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä tulee myös hyväksyä kaupungin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Talousarvion ja taloussuunnitelman osana kaupunginvaltuusto hyväksyy myös kaupungin kehittämisstrategian. Talousarviovuosi 2017 rakentuu edelleen valtuuston toimikautensa alussa laatimaan ja hyväksymään kehittämisstrategiaan. Strategia koostuu kaupungin visiosta ja arvoista sekä valtuustokauden päätöksenteon kannalta tärkeimmistä painopistealueista ja keskeisimmistä valtuuston päätettävistä tavoitteista. Tavoitteita toteuttavat talousarviovuoden 2017 toimenpiteet on sisällytetty strategiaan. Lisäksi on painopistealueille asetettu mittarit tai arviointikriteerit sekä niille vuosittaiset tavoitteet vuodelle 2017. Kehittämisstrategian toteutumisen seuranta ja raportointi tapahtuu ensisijaisesti osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöksessä.

Kaupungin talouden tilaa on käsitelty valtuuston talousseminaarissa 11.4.2016, 16.5.2016 iltapäivän kestävässä lautakuntien puheenjohtajien kanssa pidetyssä seminaarissa ja tasapainottamisohjelman käsittelyjen yhteydessä. Talouden tasapainottamisohjelma on käsitelty KH:ssa (13.4.2016 § 68) ja yksimielisesti hyväksytty valtuustossa 25.4.2016, jolloin valtuusto päätti että tasapainoisen talouden saavuttamiseksi tulee vuosille 2017–2019 asettaa seuraavat talouden hoitoa koskevat raja-arvot ja määräykset, joita tulee noudattaa talousarvion laadinnassa:

- Vuoden 2017 toimintakate saa olla enintään -59 miljoonaa euroa.
- Vuoden 2018 toimintakate saa olla enintään -58 miljoonaa euroa.
- Vuoden 2019 toimintakate saa olla enintään -58 miljoonaa euroa.
- Toimintakatteella tarkoitetaan tässä yhteydessä sekä ulkoisten että sisäisten toimintatuottojen ja -kulujen katetta. Toimintakate ei sisällä käyttömaksuuden myyntivoittoja.
- Toimintakatteen jako toimielimille tapahtuu kaupunginhallituksen vuosittain vahvistamien talousarvion ja -suunnitelman laadintaohjeen kautta valtuuston vahvistaman tasapainottamisohjelman puitteissa.

- Vuosikatteen on oltava positiivinen.
- Mikäli kaupunginhallituksen talousarvioesityksessä kaupunginvaltuustolle ei ole kyetty saavuttamaan yllä mainittuja raja-arvoja, sitoutuu kaupunginhallitus esittämään erotuksen suuruisen korotuksen kunnallis- ja/tai kiinteistöveroihin.
- Tasapainottamistoimenpiteet toteutetaan ilman henkilöstön irtisanomisia tai lomautuksia.

Kaupunginhallitus antoi huhtikuussa lautakunnille talousarvion laadintaohjeet joissa linjattiin taloussuunnitelman valmistelua seuraavasti:

- Toimialat laativat talousarvion valmistelun yhteydessä henkilöstömitoituksen kehitystä koskevan arvion (henkilöstösuunnitelman) suunnittelu-kaudelle ml. mahdollisten eläköitymisten vaikutukset mitoitukseen. Kaupungin toiminnot tulee järjestää siten, että kaupungin henkilöstön kokonaislukumäärä ei kasva 2017–2019, ellei voida osoittaa että palvelutarve edellyttää sitä.
- Taloussuunnitelman yhteydessä laaditaan investointiohjelma vuosille 2017–2021. Investointiohjelmaa tullaan tarkastelemaan erikseen.
- Talousarvion yhteydessä valtuusto hyväksyy myös kaupungin kehittämisstrategian, joka kuluvalle valtuustokaudelle perustuu valtuustokauden päätöksenteon kannalta tärkeisiin painopistealueisiin ja näitä toteuttaviin usein myös poikkihallinnollisiin toimenpiteisiin. Toimialat työstävät ja tarkentavat talousarviovuoden tavoitteitaan em. pohjalta.
- Käyttötalouden osalta on laadittu toimialakohtaiset kehukset.
- Kehysvalmistelun lähtökohtana on käytetty vuoden 2015 tilinpäätöstä ja vuoden 2016 talousarviota. Toimialat ovat tehneet toimintokohtaista resurssitarkastelua ja niiltä on pyydetty tietoja tulevista olennaisista muutoksista, jotka on huomioitu kehysvalmistelussa. Lisäksi on huomioitu väestönkasvu ja kuntien arvioidut kustannustason muutokset valtiovarainministeriön ennusteen mukaisina (1,3 % vuonna 2017; VM 14.4.2016, Taloudellinen katsaus, kevät 2016) sekä kaupungin strategian mukaisen toimialojen palvelutuotannon 1,5 %:n tehostaminen. Lopullinen kehys on rakentunut siten, että sillä saavutetaan valtuuston 25.4.2016 päättämän tasapainottamisohjelman toimintakatetta koskevat raja-arvot.

Lautakunnat ovat hyväksyneet talousarvioesityksensä syksyn aikana.

Talousarvioehdotuksen toimintatulot pienenevät merkittävästi verrattuna tämän vuoden talousarvioon johtuen maanomaisuuden luovutustulojen vähenemisestä. Vuonna 2015 maaomaisuuden luovutustuloa oli 7 milj. euroa ja vuonna 2016 on arvioitu saatavan yhteensä 8,3 milj. euroa ja vuonna 2017 enää 5,1 milj. Tasapainottamisohjelman sekä suunniteltujen säästöjen myötä talousarvioehdotuksessa kaupungin ulkoiset toimintamenot pienenevät vuonna 2017 noin 1,4 milj. euroa verrattuna siihen mitä toisessa osa-

vuosikatsauksessa on ennustettu vuodelle 2016. Toimintamenot kasvavat kuitenkin verrattuna vuoden 2015 tilinpäätökseen 3,3 %.

Maanomaisuuden luovutustulojen vähenemisestä johtuen talousarvioehdotuksen toimintakate heikkenee merkittävästi niin verrattuna vuoden 2016 talousarvioon kuin vuoden 2015 tilinpäätökseen. Kaupunginvaltuuston 25.4.2016 hyväksymässä tasapainottamisohjelmassa edellytetään että vuoden 2017 toimintakate, ilman maanmyyntivoittoja, saa olla enintään 59 milj. euroa ja mikäli kaupunginhallituksen talousarvioesityksessä kaupunginvaltuustolle ei ole kyetty saavuttamaan yllä mainittuja raja-arvoja, sitoutuu kaupunginhallitus esittämään erotuksen suuruisen korotuksen kunnallis- ja/tai kiinteistöveroihin. Vuoden 2017 toimintakate, ilman kertaluontoisia eriä kuten maanmyyntivoittoja ja maankäyttösopimuskorvauksia, on -60,9 milj.

Verotulot tulevat yleisesti laskemaan vuonna 2017 johtuen kilpailukykysoituksesta ja sen takia että henkilöverotuksessa sekä tuloista että veroista tehtävät vähennykset nousevat. Talousarvioehdotuksen 0,5 % -yksikön korotus kunnallisverossa tuo arviolta vain 1,1 % enemmän verotuloja vuonna 2017 kuin vuonna 2016. Lisäksi valtionosuus pienenee merkittävästi ja on negatiivinen vuonna 2017.

Vuosikate heikkenee yllä mainittujen syiden takia. Suunnitelmajoistojen noustessa hieman tilikauden tulos on alijäämäinen, 1,7 milj. euroa, ja jopa 7,6 milj. euroa ilman maanmyyntivoittoja ja maankäyttösopimuskorvauksia.

Investointimenot suunnittelukaudella 2017–2021 ovat 33 miljoonaa euroa. Kauden merkittävin talonrakennushanke on Villa Bredan laajennus (15 milj. euroa vuosina 2015–2017, josta 9 milj. kohdistuu vuodelle 2017). Merkittäviä muita investointihankkeita ovat Mäntymäen koulu (1,1 milj. euroa vuosina 2015–2017), Svenska skolcentrum (1,8 milj. euroa vuosina 2015–2017) ja keskustan infrastruktuuri (2,8 milj. euroa vuosina 2016–2018).

Vuonna 2017 toteutettavat investointimenot ovat 15,9 milj. euroa.

Suunnittelukauden investointimenot voidaan osin toteuttaa tulorahoituksella maaomaisuuden myyntivoitot mukaan lukien. Osa investoinneista joudutaan kuitenkin rahoittamaan lainanotolla. Rahoituslaskelman mukaan kaupungin lainamäärä olisi 17,5 milj. euroa vuoden 2019 lopussa.

Talousarvioehdotus jaetaan **oheismateriaalina** KV:n jäsenille ja se on luettavissa sähköisesti osoitteessa:

<http://www.kauniainen.fi/files/10981/TA2017.pdf>

KH:

KV hyväksyy talousarvion vuodelle 2017, taloussuunnitelman vuosille 2017–2019 sekä vuosien 2017–2021 investointisuunnitelman.

.....

Valt. Bergin kannatettu (Ala-Reinikka) ehdotus uusien verotus- ja valtionosuustietojen päivittämisestä talousarvion ao. taulukoihin, hyväksyttiin ta-

lousarviokirjan ns. teknisenä korjauksena.

Valt. Tupamäen kannatettu (Tuohioja) ehdotus sivulla 29 olevan toimintakateluvun merkitsemisestä miinus -merkillä, hyväksyttiin talousarviokirjan ns. teknisenä korjauksena. Merkittiin, että vastaava tekninen korjaus tehdään talousarviopykälän (§ 64) esittelytekstiin.

Käsittelyn aikana talousarvioon tehtiin seuraavat muutosehdotukset:

KÄYTTÖTALOUS

SIVISTYSTOIMI

Varhaiskasvatus, s. 89

Valt. Colliander-Nymanin kannatettu (Stolt ym.) ehdotus, että esiopetuksen siirtämistä koskevan toimenpiteen toinen lause korvataan seuraavalla virkkeellä ”I alla avseenden bör man garantera en kvalitativ småbarnsfostran och förskoleundervisning/Korkealaatuinen varhaiskasvatus ja esiopetus tulee taata kaikissa tapauksissa”, hyväksyttiin yksimielisesti.

Suomenkielinen opetus ja Ruotsinkielinen opetus, s. 92 ja 96

Valt. Colliander-Nymanin kannatettu (Stolt ym.) ehdotus, että ruotsinkielisen opetuksen vuoden 2017 toiminnan painopisteisiin lisätään sivulla 96 ”En långsiktig strategi för ett effektivt och högkvalitativt gymnasium” ja vastaavasti suomenkielisen opetuksen toiminnan painopisteisiin sivulla 92 lisätään ”Pitkän tähtäimen strategia lukioiden tehokkuuden ja laadun edistämiseksi”, hyväksyttiin yksimielisesti.

INVESTOINNIT

TALONRAKENNUS

Mäntymäen koulu, s. 125 ja 131

Valt. Ala-Reinikan kannatettu (Wahlstedt, Pesonen, Viherluoto-Lindström) ehdotus vuoden 2017 määrärahan lisäämisestä 1 miljoonalla eurolla, hyväksyttiin yksimielisesti.

TULOSLASKELMA JA RAHOITUSLASKELMA

Puheenjohtaja totesi, että tulos- ja rahoituslaskelma tarkistetaan edellä selostetuilla muutoksilla.

Päätös:

KV hyväksyi edellä selostetuilla muutoksilla talousarvion vuodelle 2017, taloussuunnitelman vuosille 2017–2019 sekä vuosien 2017–2021 investointisuunnitelman.